Стаття надійшла до редакції 26.08.2019

Перевірено на плагіат 01.09.2019 р.

унікальність – 96,93 %

<https://doi.org/10.17721/StudLing2019.15.181-194>

УДК 821.161

ЛАТИНСЬКА МОВА В ІНТЕРНЕТ-МЕМАХ: НОВА КОМУНІКАТИВНА ФУНКЦІЯ

Олена Григорівна Михайлова (м. Київ, Україна)

mikhailova_elena@ukr.net

канд. філол. наук, доцент

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Інститут філології

Стаття присвячена дослідженню Інтернет-мемів як універсально-прецедентних культурних феноменів, визначенню особливої ролі латинської мови у створенні та функціонуванні віртуальних мемів. Латинські Інтернет-меми розглядаються як емотивно забарвлені одиниці культурної інформації, першоджерелом якої є різнорівневі елементи знання латинської мови, що копіюються і поширюються серед Інтернет-користувачів у вигляді тексту (напис, підпис) або тексту та іконічної частини (малюнок, фото, таблиця) у процесі комунікації. На прикладі нових віртуальних одиниць спілкування визначено функції мемів в умовах Інтернет-комунікації, а саме: ігрову, репрезентативну, комунікативну, фатичну, інтеграційну, афективну. Матеріалом дослідження слугували локальні латинські Інтернет-меми, представлені на англомовних сайтах «Classic Latin Memes» «Dank Latin Memes», а також російськомовному сайті «Latine masculino». В Інтернет-мемах «мертва» латина відновлює комунікативну функцію і набуває популярності у віртуальному просторі через позитивне сприйняття її як «престижної» мови спілкування. Стиль більшості латинських Інтернет-мемів є іронічно-мотивуючим, хоча можливі також меми-демотиватори. Мета мотивуючих мемів – «оживити», осучаснити архаїчну латину, зробити її більш доступною і креативною, захопити до її вивчення. Інтернет-комунікація через посередництво мемів передбачає складні ментальні процеси, коли користувач має не тільки сприйняти картинку-фон і перекласти латинський текст, але також зрозуміти культурні конотації і асоціативні зв'язки, що породжують комічний ефект під час сприйняття мема. Дослідження латинських Інтернет-мемів у прагматичному, комунікативному і когнітивному аспектах є перспективним як з точки зору синхронії, так і діакронії, оскільки

Актуальні проблеми мовознавства [Актуальные проблемы языкознания]

© Михайлова О. Г. [Михайлова Е. Г.], mikhailova_elena@ukr.net

Латинська мова в інтернет-мемах: нова комунікативна функція [«Латинский язык в интернет-мемах: новая коммуникативная функция»] (Українською / На укр. яз)

надає нові можливості для вивчення сучасних еволюційних процесів в історії давньої мови, розкриває механізм декодування культурної інформації, сприяє подальшому розвитку інтернет-лінгвістики.

Ключові слова: Інтернет-комунікація, мем, Інтернет-мем, латинська мова.

LATIN IN INTERNET MEMES: NEW COMMUNICATIVE FUNCTION

Mykhailova O. (Kyiv, Ukraine)

mikhailova_elena@ukr.net

Ph.D., Associate Professor

Taras Shevchenko National University of Kyiv,
Institute of Philology

The article is devoted to the research of Internet memes as universally precedential cultural phenomena, to determining Latin special role in the construction and functioning of virtual memes. Latin Internet memes are considered as emotionally colored units of cultural information the first source of which are different elements of the knowledge of Latin that are copied and disseminated among Internet users during communication as a text (inscription, reference) or as a text and an icon part (drawing, photo, table). On the base of new virtual units of communication the functions of memes in Internet communication were determined, in particular: game, representative, communicative, phatic, integrative, affective. Local Latin Internet memes served as the material for the research placed on English sites "Classic Latin Memes", "Dank Latin Memes", as well as on Russian site "Latine masculino". Dead Latin within Internet memes renews its communicative function and gains more popularity in the Internet space thanks to its perception as "prestigious" language of communication. By style the majority of Latin Internet memes are ironically marked and motivating, though demotivating memes are also possible. The goal of motivating memes is "to revive", modernize archaic Latin and make it more accessible and attractive in order to encourage the focus audience to study it. Internet communication via memes' mediation represents complex mental processes, when the user has not only to perceive a background picture and decode (translate) Latin text, but also to comprehend cultural connotations and associative links which result in comic effect during memes' perception. The research of Latin Internet memes in pragmatic, communicative and cognitive aspects is of positive perspective both from synchronic and diachronic points of view, since it presents new opportunities for the study of modern evolutionary processes in the history of ancient language, reveals a mechanism of decoding cultural information, contributes to the development of Internet linguistics.

Key words: Internet communication, meme, Internet meme, Latin.

Actual Problems of Linguistics [Aktual'ni problemy movoznavstva]

© Mykhailova O. G. [Myhajlova O. G.], mikhailova_elena@ukr.net

Latin in Internet Memes: New Communicative Function [Latyn's'ka mova v internet-memah: nova komunikatyvna funkcija] (in Ukrainian)

ЛАТИНСКИЙ ЯЗЫК В ИНТЕРНЕТ-МЕМАХ: НОВАЯ КОММУНИКАТИВНАЯ ФУНКЦИЯ

Елена Григорьевна Михайлова (г. Киев, Украина)

mikhailova_elena@ukr.net

канд. филол. наук, доцент

Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко,
Институт филологии

Статья посвящена исследованию Интернет-мемов как универсально-прецедентных феноменов, определению особой роли латинского языка в создании и функционировании виртуальных мемов. Латинские интернет-мемы рассматриваются как эмотивно окрашенные единицы культурной информации, первоисточником которой являются разноуровневые элементы знания латинского языка, которые копируются и распространяются среди пользователей Интернета в виде текста (надпись, подпись) или текста и иконической части (рисунок, фото, таблица) в процессе коммуникации. На примере новых виртуальных единиц общения определены функции мемов в условиях Интернет-коммуникации, а именно: игровая, репрезентативная, коммуникативная, фатическая, интеграционная, аффективная. Материалом исследования послужили локальные Интернет-мемы, представленные на англоязычных сайтах «Classic Latin Memes», «Dank Latin Memes», а также русскоязычном сайте «Latine masculino». В Интернет-мемах «мертвая» латынь возобновляет свою коммуникативную функцию и становится популярной в виртуальном пространстве благодаря ее позитивному восприятию как «престижного» языка общения. Стиль большинства латинских Интернет-мемов является иронично-мотивирующим, хотя возможны также мемы-демотиваторы. Цель мотивирующих мемов – «оживить», оживить архаичную латынь, сделать ее доступнее и креативней, привлечь к ее изучению. Интернет-коммуникация через посредничество мемов представляет сложные ментальные процессы, в ходе которых пользователь должен не только воспринимать картинку-фон и перевести латинский текст, но также понять культурные коннотации и ассоциативные связи, которые создают комический эффект в процессе восприятия мема. Изучение латинских Интернет-мемов в прагматическом, коммуникативном и когнитивном аспектах является перспективным как с точки зрения синхронии, так и диахронии, поскольку предоставляет новые возможности для изучения современных эволюционных процессов в истории древнего языка, раскрывает механизм декодирования культурной информации, способствует дальнейшему развитию Интернет-лингвистики.

Актуальні проблеми мовознавства [Актуальные проблемы языкознания]

© Михайлова О. Г. [Михайлова Е. Г.], mikhailova_elena@ukr.net

Латинська мова в інтернет-мемх: нова комунікативна функція [«Латинский язык в интернет-мемх: новая коммуникативная функция»] (Українською / На укр. яз)

Ключевые слова: Интернет-коммуникация, мем, Интернет-мем, латинский язык.

Интернет-мем – сучасна одиниця інтернет-комунікації, яка постійно привертає увагу фахівців різних наукових галузей і потребує нового осмислення. Актуальність нашого дослідження зумовлена недостатньою дослідженістю поняття «мем», що проявляється, зокрема, у різноманітті його визначень, науковій аморфності статусу особливої групи Інтернет-мемів, поширених у медіапросторі всесвітньої мережі. Саме тому *об'єктом* (цієї) наукової розвідки було обрано вербальні та вербально-візуальні Інтернет-меми з обов'язковим текстовим компонентом, переданим або тільки латиною (одномовні), або двома мовами (двомовні): латиною і англійською / латиною і російською, відомі в англомовних Інтернет-джерелах під назвою «Latin Memes» – латинські меми (ЛМ), а *предметом* – особливості латинських текстів, представлених у цих мемах. *Мета дослідження* – проаналізувати латинські Інтернет-меми як універсально-прецедентні культурні феномени, окреслити роль латинської мови у формуванні та функціонуванні Інтернет-мемів. Наукова новизна цієї розвідки полягає у спробі визначити та класифікувати латинські Інтернет-меми як окремий об'єкт лінгвокультурологічного дослідження.

Точкою відліку в історії мемів і науки меметики вважається поява терміна «мем» у монографії британського біолога Р. Докінза «The Selfish Gene» («Егоїстичний ген»). Запропонована вченим у 1976 році назва походить від грецького іменника μέμημα – *копія, відбиток, подібність* або μνήμη – *спогад, пам'ять*. Сам автор так розповідає про історію номінації нової одиниці: «I hope my classicist friends will forgive me if I abbreviate mimeme to *teme*. If it is any consolation, it could alternatively be thought of as being related to 'memory', or to the French word *teme*», – Я сподіваюсь, що мої друзі-класики пробачать мені скорочення mimeme до *teme*. Якщо це когось утішить, можна альтернативно думати, що воно має відношення до 'memory' (пам'ять) чи до французького слова *tête* (переклад мій – О. М.) [Dawkins 2006, 192]. Хоча назва твору свідчить про те, що він був присвячений генам і теорії генетичного наслідування, але особливої популярності набула саме теорія мемів, а не генів. На думку Р. Докінза, обидві еволюції (генів і мемів) пов'язані між собою, «стара» генетична

еволюція створила людський мозок, який у свою чергу перетворився на середовище, де виникли перші мему [Dawkins 2006, 189-192]. Запропонований Р. Докінзом біологічний підхід до визначення мему як одиниці інформації, що передається (наслідується) мисленнєвим шляхом, дозволив йому окреслити цей феномен як комплексну ідею, образ, об'єкт культури (матеріальної чи нематеріальної), що має суспільне визнання і зберігається у пам'яті поколінь. У такому випадку мем перетворюється на своєрідну культурну універсалію, або універсально-прецедентний феномен, духовно вагомий для представників різних національних культур. Наприклад, поміж українських національних мемів, визнаних більшістю представників української культури, найчастіше згадують ім'я поета Тараса Шевченка як прецедентний онім, пісню В. Івасюка «Червона рута» як прецедентний текст і т.п.

Мему у якості одиниць культурно маркованої інформації можуть поширюватися різними каналами, наприклад: Інтернет, телебачення, преса, радіо і навіть усними каналами особистої комунікації. Саме за каналами поширення найпростіше класифікувати мему, серед яких перше місце за популярністю належить Інтернет-мему. Що забезпечило їм таку надзвичайну швидкість розповсюдження у порівнянні з іншими? Передусім доступність і простота поширення (за швидкістю розповсюдження Інтернет-мему порівнюють з комп'ютерними вірусами), повна анонімність, невимушеність і відвертість спілкування, відсутність будь-яких норм і правил, підвищена емоційність, а головне – можливість швидко знайти однодумців і прихильників серед Інтернет-спільноти. Такого роду спілкування насамперед імпонує віковій аудиторії з 18 до 35 років, яка є найбільш активною частиною користувачів Інтернету.

Проаналізуємо деякі типові дефініції Інтернет-мемів, як більш загальні, так і спеціальні. Так, іспанський психолог М. Діас пропонує таке загальне розуміння Інтернет-мему у своїй статті «Defining and characterizing the concept of Internet Meme» – «Визначення і характеристика поняття Інтернет-мем»: «A meme is a *unity of information* (... in other words, a content and a structure) that *replicates* by passing on via *communication* (one to one, one to many, or many to many)». Мем – це одиниця інформації (... іншими словами зміст і структура), що копіюється для забезпечення комунікації (від одного до іншого, від одного до багатьох, або від багатьох

до багатьох) [Dias 2013, 100]. Існують і більш формальні визначення, наприклад, пропозиція російської дослідниці С. Канашиної, яка розуміє під Інтернет-мемом «комплексний феномен інтернет-комунікації, що представляє цілісну завершену одиницю з текстом і картинкою у квадратній рамці» [Канашина 2017]. Зауважимо, що другий варіант визначення суттєво спрощує поняття віртуального мема і стосується тільки одного з його різновидів. По-перше, мем стає одиницею комунікації тільки у випадку його реплікації, або копіювання користувачами, по-друге, в Інтернет-просторі функціонують текстові меми, у тому числі й латинські, які не мають візуальної частини, отже існують за відсутності «картинки у квадратній рамці».

Спираючись на наведені приклади, пропонуємо наступне власне визначення *латинських* Інтернет-мемів (ЛІМ). ЛІМ – це емотивно забарвлені одиниці культурної інформації, першоджерелом якої є різнорівневі елементи знання латинської мови, що копіюються і поширюються серед Інтернет-користувачів у вигляді тексту (напис, підпис), або тексту та іконічної частини (малюнок, фото, таблиця) у процесі комунікації. Наше визначення враховує класифікацію мемів за *носіями інформації*, основними серед яких є: текстові меми, меми-картинки, відео-меми, креолізовані, або полікодові меми [Щурина 2012].

Найбільш складними за своєю будовою є креолізовані латинські меми, де у спільному графічному просторі об'єднуються різні знакові системи (вербальні і невербальні). Як відомо, термін «креолізація» вживається для визначення процесів змішування культур, мов та ін. У меметиці він означає поєднання в одному мемі різних засобів вираження і передачі інформації, а також різних мов з метою підсилення емоційного впливу на користувача. Розглянемо латинські креолізовані меми, які побудовані у вигляді міжмовного діалогу «вчитель-учень», що породжує асоціативну мовну гру «запам'ятай слово» у процесі перекладу. З лінгвістичної точки зору подібна гра слів спирається на міжмовну омонімію – звуковий збіг римської графічної форми числівника (4000 – MMMM) з фонетичною формою вигуку «Mmmm ...» (Іл. 1), або латинська вимова форми 1-ї особи дієслова «бути» (sum) з українським іменником «сум», про емотивне значення якого свідчить «сумна» картинка аніме (Іл. 2).

Іл. 1

Іл. 2

На основі аналізу вище наведених прикладів спробуємо визначити найбільш важливі *функції* інтернет-мемів: 1) *ігрова* функція – мем є популярною розвагою homo ludens XXI ст., а Інтернет – унікальним майданчиком для ігор; 2) *репрезентативна*, або рекламна функція – мем представляє і швидко поширює будь-яку інформацію (ідею, текст, зображення і т. п.), популяризує індивіда або групу індивідів, тому все частіше використовується в якості реклами; 3) *комунікативна* функція – Інтернет-меми є засобом спілкування у фокус-групах, на форумах, у чатах; 4) *фатична* і *інтеграційна* функції – розпізнавання потенційних комунікантів за принципом «свій» / «чужий» і формування груп по інтересах. Обидві функції доповнюють комунікативну функцію та дозволяють швидко встановити контакти для спілкування; 5) *афективна* функція – залучення емоцій у процесі створення та сприйняття мемів.

На нашу думку, ЛІМ за жанром нагадує мініквест, який потребує правильних відповідей на декілька запитань: що є джерелом полікодового мема – що означає текст? звідки картинка? (фото, кадр з фільму, малюнок і т. п.), що вони репрезентують?, які емоції і асоціації викликають? (оцінка за принципом «свій» / «чужий»), чи є бажання скопіювати / трансформувати і поширити мем? Картинка і текст можуть підсилювати одне одного або контрастувати між собою. Більш креативні та емоційно привабливі меми створюються на основі контрасту ілюстративного фону (візуальні або аудіо-ефекти) та змісту текстової інформації. Така полікодовість, а саме поєднання в єдиному графічному просторі

Актуальні проблеми мовознавства [Актуальные проблемы языкознания]

© Михайлова О. Г. [Михайлова Е. Г.], mikhailova_elena@ukr.net

Латинська мова в інтернет-мехах: нова комунікативна функція [«Латинский язык в интернет-мехах: новая коммуникативная функция»] (Українською / На укр. яз)

вербальних і зображальних засобів, що контрастують між собою, часто створює своєрідний ефект «оксиморона», який змушує користувача посміхнутися.

Спробуємо окреслити потенційне коло авторів і ретрансляторів ЛМ. На нашу думку, це теперішні або колишні студенти, учні (коледжів або гімназій), можливо, викладачі латини, які створюють особливий латинськомовний Інтернет-контент для спілкування з цільовою аудиторією, яка добре розуміє латину, а знання її виступає ознакою «свого» у системі розпізнавання «свій» / «чужий». ЛМ належать до *локальних*, а не загальних, і є *спеціалізованими* за мовною приналежністю, що зумовлює специфіку досить обмеженого кола користувачів (фокус-групи), які володіють більш-менш сформованою мовною і перекладацькою компетенціями. Подібна «винятковість» підвищує як статус користувачів ЛМ, так і «престижність» самої мови спілкування. Недивно, що *за стилем* більшість проаналізованих ЛМ є іронічно-мотивуючими, хоча інколи трапляються і іронічно-демотивуючі мему. Мета мотивуючих мемів – «оживити», осучаснити архаїчну латину, зробити її доступнішою і привабливішою, заохотити до її вивчення.

Останнім часом поживавися інтерес дослідників до вивчення Інтернет-мемів як складного когнітивного явища [Реч 2003, 173-181]. Під таким кутом зору вдала інтернет-комунікація за посередництва мемів передбачає складні ментальні процеси, коли користувач має не тільки сприйняти картинку-фон і розкодувати (перекласти) латинський текст, але й також зрозуміти культурні конотації і асоціативні зв'язки, що породжують комічний ефект під час сприйняття мему. Зазначимо, що більшість латинських мемів є позитивно забарвленими і базуються на особистому досвіді користувачів, тому продукують іронічно-грайливе ставлення до труднощів подолання латинської граматики і перекладу оригінальних текстів, пропагуючи латину як «funny Latin» –весела латина (лат. *Hilaris lingua Latina*).

Як ми вже зазначали, предметом нашого дослідження є особливості вербальної частини ЛМ, яка представлена у мемах прикладами з латинської граматики (скажімо, зразки відмінювання), крилатими виразами, цитатами з навчальних або авторських текстів і т.п. Проаналізуємо основні джерела вербального компонента латинських

віртуальних мемів. Як правило, це добре відомі студентам-латиністам «прецедентні» тексти підручників «Cambridge Latin course», «Oxford Latin course», а також обов'язкові для читання тексти римських авторів (наприклад, Цезар «Галльські війни», Вергілій «Енеїда», Цицерон «Про оратора» та ін.).

Для ілюстрації цієї групи текстових креолізованих мемів ми обрали сайти *Latin Student Problems*, де окремо виділені *Classic Latin Memes* та *Dank Latin Memes*. Популярний сайт «Dank Latin Memes» має свій «титульний» мем із зображенням рудого собаки породи «акіто» (фільм «Хатіко», де головну роль зіграв Річард Гір) і латинським текстом: «tanta latinitas, tam eleganter, tam pulchre, multum sapientiae, multum facundiae, instar Ciceronis», – яка латина, як вишукано, як красиво, дуже розумно, дуже красномовно, майже як Цицерон. Організатори сайту підкреслюють також навчально-методичне спрямування презентованих мемів: «...the Cambridge Latin Course

Іл. 3

Іл. 4

is our Bible and Caecilius is our messiah» – кембріджський підручник латинської мови є нашою Біблією, а Цецилій (персонаж з обкладинки підручника) – наш месія (Іл. 3). Таким чином, прецедентний образ Цецилія надихнув на створення персонажного креолізованого мема, де Цецилій перетворився на джедая Йоду з серіалу «Зоряні війни» (Іл. 4), а латинсько-англійський напис, запозичений з перших сторінок підручника, інформує:

Актуальні проблеми мовознавства [Актуальные проблемы языкознания]

© Михайлова О. Г. [Михайлова Е. Г.], mikhailova_elena@ukr.net

Латинська мова в інтернет-мемах: нова комунікативна функція [«Латинский язык в интернет-мемах: новая коммуникативная функция»] (Українською / На укр. яз)

«Caecilius in horto *he is*» – Цецилій знаходиться в саду. Напис є гібридним, оскільки латинське дієслово *est* замінило англійське словосполучення *he is*.

Найбільш складними для декодування у цій категорії є так звані *ситуативні меми-мотиватори*, в основу яких покладений віртуальний комунікативний акт. Латинська мова у такому випадку виступає не тільки як інструмент успішної комунікації, але також як категорія ціннісна, що має забезпечити особливу «престижність» спілкування. Так, у мотивуючих Інтернет-мемах (Іл. 5, 6) знання прецедентного латинського тексту (у нашому випадку – початкового уривку з поеми Вергілія «Енеїда»), котрий обов'язково вчать напам'ять студенти-латиністи, допомагає отримати бажаний результат.

Іл. 5

Іл. 6

У такий спосіб автори мемів демонструють особливі «бонусні» можливості латини на співбесіді з роботодавцем (Іл. 5) або навіть в Інтернет-спілкуванні державного рівня між Дональдом Трампом і Хассаном Рухані, президентами США та Ірану (Іл. 6). Особливий комунікативний статус начебто «мертвої» латини має позитивні наслідки навіть під час дружнього спілкування на розмовно-побутовому рівні. Наприклад, латинськомовний діалог двох друзів або пари закоханих (Іл. 7): *bae* (можливо, співзвучне скороченому англ. *baby*): *adveni* – приходь; *ego*: *nequeo, in Roma antiqua sum* – не можу, я зараз у Давньому Римі; *bae*: *parentes mei absunt* – моїх батьків немає. Далі текстовий

Actual Problems of Linguistics [Aktual'ni problemy movoznavstva]

© Mykhailova O. G. [Myhajlova O. G.], mikhailova_elena@ukr.net

Latin in Internet Memes: New Communicative Function [Latyns'ka mova v internet-memah: nova komunikatyvna funkcija] (in Ukrainian)

фрагмент «ego:» доповнює стилізована картинка – стоп-кадр із зображенням колісничного, який мчить квадригою. У стилі коміксів зображені учасники іншого діалогу, який відбувається на одній з вулиць середньовічної Флоренції (Іл. 8).

Іл. 7

Іл. 8

У текстовому англійсько-латинському фрагменті на запитання подорожуючого: «Do you speak English baby?» – Ти розмовляєш англійською, крихітка?, слідує відповідь вишуканою латиною: «Colloquor Lingua Latina miserabilis» –Я розмовляю латиною, нещасний.

Креолізовані меми з однаковим чи подібним фоновим малюнком, але різними написами, утворюють «серії». Яскраві приклади «серійних» латинських мемів демонструє російський сайт з промовистою назвою «Latine masculino» – «Латина по-пацанські». Сайт пропагує себе як просвітницький, має на меті популяризувати науку та викликати інтерес до «дикиновок старовини», але водночас проголошує себе гендерно орієнтованим на чоловічу молодіжну аудиторію. Меми створюють як організатори сайту, так і аматори, про що свідчить поява граматичних коментарів, де аналізуються помилки, допущені у популярних мемах. У березні 2015 р. на сайті Російської служби BBC News з'явилася стаття під назвою «Латина по-пацанські: нецензурний дух часу?». Автор констатував особливу популярність латинських Інтернет-мемів, оскільки лише за 2

Актуальні проблеми мовознавства [Актуальные проблемы языкознания]

© Михайлова О. Г. [Михайлова Е. Г.], mikhailova_elena@ukr.net

Латинська мова в інтернет-мемах: нова комунікативна функція [«Латинский язык в интернет-мемах: новая коммуникативная функция»] (Українською / На укр. яз)

місяці існування «пабліка» у нього з'явилося 18 тисяч передплатників і багато клонів. З одного боку, профільні фахівці радіють такій популярності латини серед молоді, з іншого – нарікають за помилки в перекладах.

Типовою ознакою «пацанських» серійних мемів є наочно «осучаснена» античність: скульптурне зображення античного бога, богині, героя у сучасному одязі (з макіяжем чи модними аксесуарами), доповнене латинсько-російським текстовим компонентом на лаконічно білому тлі. Двомовний напис, виконаний стилізованим шрифтом, має обов'язковий розділовий символ (віньєтка чи лавровий вінок). Картинка завжди витримана у чорно-білій гамі, але останнім часом у лівому кутку рамки все частіше з'являється знак «зелене коло» з написом «Fishki.net» –маркування мемів популярного комерційного сайту розваг, гумору та Інтернет-приколів (Іл. 10).

«Пацанські» меми є креолізованими мемами двох типів: 1) однокодові вербальні меми, де ефект оксиморона створюється поєднанням архаїчної латини з російським молодіжним або кримінальним сленгом (Іл. 9); 2) креолізовані полікодові меми, де двомовний парадокс емоційно підсилює трансформована картинка, наприклад, скульптурне зображення юнака-кріофора у сонцезахисних окулярах, вдягненого у джинси та толстовку (Іл. 10). «Осучаснена» антична постать візуально підсилює ефект вербального оксиморона через поєднання латинського напису: «*si vir dixit, fecit*» з російським перекладом: «пацан сказав – пацан сделал».

Іл. 9

Іл. 10

*Actual Problems of Linguistics [Aktual'ni problemy movoznavstva]
© Mykhailova O. G. [Myhailova O. G.], mikhailova_elena@ukr.net*

Latin in Internet Memes: New Communicative Function [Latyns'ka mova v internet-memah: nova komunikatyvna funkciya] (in Ukrainian)

Першими засновниками «пацанського» сайту вважають Максима Казинського, Наталю Азарову та Микиту Самохіна – латиніста-самоука, як він сам себе називає. Фахівці з латини, наприклад, викладач історичного факультету МДУ Ілля Анік'єв, якого цитує у згаданій статті служба BBC, вважає, що латину треба популяризувати у будь-який спосіб, навіть у вигляді мемів, хоча «рука латиніста» організаторам безумовно була б потрібна. Треба зазначити, що організаторам «просвітницького» сайту інколи бракує здорового глузду. Пропагуючи «престижно-креативне» спілкування латиною для чоловіків, вони часто обирають для перекладу не тільки кримінальний сленг, а й відверто нецензурну лайку, що ніяк не сумісне з просвітницькою діяльністю, проте переслідує комерційні цілі. Підсумовуючи результати нашого дослідження, ми дійшли таких висновків:

1. Латинські Інтернет-меми – це емотивно забарвлені одиниці культурної інформації, першоджерелом якої є різнорівневі елементи знання латинської мови, що копіюються і поширюються у процесі комунікації серед Інтернет-користувачів у вигляді тексту (напис, підпис) або тексту та іконічної частини (малюнок, фото, таблиця).
2. Латинські меми належать до локальних, а не загальних, і є спеціалізованими за мовною приналежністю, тому коло користувачів (фокус-група), які володіють більш-менш сформованими мовною і перекладацькою компетенціями, є кількісно обмеженим.
3. «Мертва» латина набуває популярності в Інтернет-просторі і відновлює свою комунікативну функцію в Інтернет-мемах через особливу «винятковість», що підвищує статус користувачів ЛМ і «престижність» самої латини як мови спілкування.
4. Більшість латинських мемів є полікодовими через поєднання в єдиному графічному просторі вербальних і зображальних засобів, що контрастують між собою і створюють своєрідний ефект «оксиморона», який змушує користувача посміхнутися.

Актуальні проблеми мовознавства [Актуальные проблемы языкознания]

© Михайлова О. Г. [Михайлова Е. Г.], mikhailova_elena@ukr.net

Латинська мова в інтернет-мемах: нова комунікативна функція [«Латинский язык в интернет-мемах: новая коммуникативная функция»] (Українською / На укр. яз)

5. Прагматика Інтернет-мемів орієнтована на створення іронічно-грайливого ставлення до труднощів подолання граматики у фокусної аудиторії; вони виступають як мемі-мотиватори, основне призначення яких полягає в заохоченні до вивчення латини.

Література:

1. Канашина, С. В. «Что такое Интернет-мем?.» *Научные ведомости Белгородского государственного университета. Серия: Гуманитарные науки* (Белгород, 2017).
2. Савицкая, Т. Е. «Интернет-мемы как феномен массовой культуры.» *Культура в современном мире* 3 (2013), <http://infoculture.rsl.ru>
3. Щурина, Ю. В. «Интернет-мемы как феномен интернет-коммуникации.» *Научный диалог, Серия Филология* 3 (Екатеринбург, 2012): 160-172
4. Dawkins, R. *The Selfish Gene* (London, Oxford University Press, 2006), 360.
5. Dias, M. C. «Defining and characterizing the concept of Internet Meme.» *Revista CES Psicologia*, vol. 6, № 1 (2013): 82-104
6. Pech, R. «Memes and cognitive hardwiring: Why are some memes more successful than others?.» *European Journal of Innovation Management*, vol. 6, № 3 (2003): 173-181.

References:

1. Kanashina, S. V. «Chto takoe Internet-mem? [=What is this Internet meme?].» *Nauchnye vedomosti BGU. Seriya: Gumanitarnye nauki* (2017): 103-110 (in Russ.)
2. Savickaya, T. E., «Internet-memy kak fenomen massovoj kul'tury [= Internet meme as phenomena of massive culture].» *Kul'tura v sovremennom mire* 3 2013, Access mode: <http://infoculture.rsl.ru> (in Russ.)
3. Shchurina, Yu. V. «Internet-memy kak fenomen internet-kommunikacii [= Internet memes as phenomena of Internet communication].» *Nauchnyj dialog. Seriya: Filologiya* 3 (2012): 160-172 (in Russ.)
4. Dawkins, R. *The Selfish Gene* (London: Oxford University Press, 2006), 360.
5. Dias, M. «Defining and characterizing the concept of Internet Meme.» *Revista CES Psicologia*, vol. 6, № 1 (2013): 82-104.
6. Pech, R. «Memes and cognitive hardwiring: Why are some memes more successful than others?.» *European Journal of Innovation Management*, vol. 6, № 3 (2003): 173-181.

Actual Problems of Linguistics [Aktual'ni problemy movoznavstva]

© Mykhailova O. G. [Myhajlova O. G.], mikhailova_elena@ukr.net

Latin in Internet Memes: New Communicative Function [Latyns'ka mova v internet-memah: nova komunikatyvna funkcija] (in Ukrainian)